

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

4. Qua ratione arrogantia lapsum procreet? auctore D. Augustino.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

negligitur humilitas cordis, rectus iudex despicit etiam integritatem corporis: & quandoque per apertum malum reprobos renunciat, quos dudum reprobos in occulto tolerabat. Nam qui diu seruatum bonum subito perdidit, apud semetipsum inuis aliud malum tenuit, ex quo aliud subito erupit. Sed exemplorum & auctoritatum sit satis, ne prolixitas fastidium gignat: & quoniam lapsus ac ruinae causam ex eo esse cognouimus, quod nostris arundineis & cadiuis viribus nitimur, dicamus etiam qua ratione id fiat.

CAPVT IV.

*Qua ratione arrogantia lapsum procreet D. Augustino
auctore?*

PRæclarus diuinæ gratiæ propugnator Augustinus, hoc totum, quo de agimus, egregia sententia concludere viderur: vbi cum docuisset ex ignorantia & infirmitate impediti voluntatem, ne vel moueatur ad faciendum opus bonum, vel à malo absteineat: vtrique verò incommodo gratiam Dei opitulatricem esse, faciendo vt innotescat quod ignorabatur, & id roboratam voluntatem delectet quod timebatur: Asserit, causam cur homines gratiâ Dei non adiuuentur, non in Deo, sed in ipsis esse hominibus; qui vel propter suam superbiam nimiam damnandi, atque omni ad extremum gratia priuandi præuidentur, vel summa Dei misericordia, contra ipsam suam superbiam hinc iudicandi, & hinc erudiendi, variâ gratiarum dispensatione sanantur. Vnde Ieremias cum dixisset, Scio Domine, quia non est in homine via eius, nec viri est vt ambulet, & dirigat gressus suos; continuo subiunxit, Corripe me Domine, verumtamen in iudicio, & non in furore tuo. Tamquam diceret, Scio ad correptionem meam pertinere, quod minùs abs te adiuuor, vt perfectè dirigantur gressus mei: verumtamen hoc ipsum noli mecum sic agere, tamquam in furore, quo iniquos damnare statuisti; sed tamquam in iudicio, quo doctes tuos non superbire. Vnde alibi dicitur, Et iudicia tua adiuuabunt me. Nullius proinde culpa humana in Deam referas causam. Vitiis namque omnium humanorum causa superbia est. & paucis interiectis; Hoc ergo præcipue commendatur, hoc in sapientia & scientia thesauris in Christo absconditis, quantum existimare audeo, præcipue docetur & discitur. Ideo quisque nostrum, bonum opus suscipere, agere, implere nunc scit, nunc nescit, nunc delectatur, nunc non delectatur, vt nouerit non suæ facultatis, sed diuini muneris esse, vel quod scit, vel quod delectatur: ac sic ab elationis vanitate sanatur; & sciat quam verè, non de terra ista, sed spiritualiter dictum sit, Dominus dabit suauitatem, & terra nostra dabit fructum suum. Tanto autem magis delectat opus bonum, quanto magis diligitur Deus, summum atque incommutabile bonum, & auctor qualiumcumque bonorum omnium. Vt autem diligatur Deus, charitas eius diffusa est in

COR-

cordibus nostris, non per nos, sed per Spiritum sanctum qui datus est nobis. Ita sanctus ille Pater: qui idem libro de Nat. & gratia c. 32. ait, *Superbia, quod toties dixi & sæpe dicendum est, etiam in ipsis rectè factis cauenda est, id est, in ipsa via iusta, ne homo dum quod Dei est, deputat suum, amittat quod Dei est, & redeat ad suum.*

Equibus verbis constat, quàm omnium omnino malorum causam faciat esse superbiam: statuit enim, quod verissimum est, nullum homini bonum sine Dei gratia esse, omne homini bonum per diuinam gratiam adesse posse, nec aliunde deesse quàm quia deest diuina gratia, seu (vt generatim hîc loquimur) quia diuina liberalitas id non largitur. Cur autem non largiatur Deus, causam ab ipso Deo, liberalissimo bonorum largitore, peti non vult, sed à nostra sola superbia, cui retundendæ, omnis illa donorum vel parsimonia vel denegatio subordinatur. O doctrinam, tanto Doctore dignissimam, veritatis consolationisquæ plenissimam! quàm vtinam sanctis eius precibus, paulò plenius explanare, & diligenter obseruandam commendare possimus!

Hoc igitur mihi veriùs perfectiusquæ contemplari cupienti, occurrit quoddam insigne eiusdem Doctore pronunciatum è lib. 14. de Ciuit. c. 12. vbi in hæc verba loquitur; *Quæ virtus, nempe obedientia, in creatura rationali, mater quodammodo est omnium custosq; virtutum: quandoquidem sic natura rationalis facta est, vt ei subditam esse sit vtile; perniciosum autem, suam, non eius à quo creata est, facere voluntatem.* Quibus in verbis dum obseruo, bonum esse naturæ ratione præditæ, vt sit subdita, idquæ ei proprium atque congenitum esse, propterea quòd vtile est, subditum esse Deo; dum quæ huius rei causam peruestigo, eam reperio quæ me doceat, cur qui sibi nimium arrogat, cunctorum à se bonorum spem procul amouet.

Fixerunt olim Manichæi, duo quædam summa esse rerum principia, è quorum vno, vtpote bono, bona omnia, ex altero mala omnia profluere: sed hoc planè imperitè. Non enim, vt Magnus ait Basilius, *subsistit, velut animal, prauitas: neque essentiam eius substantem producere possumus: priuatio enim boni est malum.* Vel, vt Anatolius ad Euagrium, *Quod proprie malum est, substantia non est, sed boni priuatio, quemadmodum etiam caligo nihil aliud est, quàm lucis absentia.* Sed latissimum, & re vera non satis nostrum, campum hunc declinemus, idquæ sit dictum ad iritandam cupiditatem quaerendi, vnde bona, vnde nobis mala contingant: quod non aliud est quàm nosse, vel qua bonorum scaturigine effossa, vitæ tuæ alueos, partemquæ omnem felicitate compleas; vel qua mephiti seu sentina resecta, omne in te vitiorum teterrimorum ac miseriarum genus cæteruatim euoces. Sic igitur habendum.

*Orat. quædam
Deus non sit
aut mal.*